

неушкоджений товар повинен бути в оригінальній упаковці (якщо товар поставляється в упаковці). Упаковка повинна бути такою ж, як упаковка цього товару в роздрібних магазинах, за винятком тих випадків, коли товар є виробом ручної роботи або був упакований виробником в упаковку не для роздрібного продажу.

Новий товар – це товар, який не був у вжитку, не був у ремонті, не був відновлений, не була здійснена заміна складових частин, не були поновлені споживчі властивості. Тому, для товарознавства, новий товар – це, невикористаний, невідкритий, неушкоджений товар в упаковці з етикеткою, на якому зазначені маркувальні позначення. Товар, втративший ярлики, етикетки та інші маркувальні позначення не може вважатись новим, та його вартість буде підлягати коригуванню.

Список використаних джерел:

1. Экспертная оценка товаров : учеб. пособ. 2-е изд. / [В. В. Архипов]. Київ : Центр учебной литературы, 2016. 36 с.
2. ГОСТ 17527 (ISO 21067: 2007, MOD). Упаковка. Термины и определения. Введ. с 25.06.2014. 4 с.
3. Вікіпедія – свободна енциклопедія. URL : <http://wikipedia.org> (дата звернення: 09.08.2018).
4. Данилюк Л. І., Лозовий А. І., Донцова О. С. Методика визначення вартості майна : товарознавча методика. Х. : ХНДІСЕ, 2004. 15 с.

УДК 343.98

*Мануленко О. В., науковий співробітник Харківського НДІСЕ,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7954-1261>,
e-mail: maleksaa@ukr.net
Михальський О. О., завідувач лабораторії Харківського
НДІСЕ, ¶
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4551-4043>,
e-mail: mix3103@ukr.net
Донцова О. С., ст. наук. Співробітник Харківського НДІСЕ,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4828-5450>,
e-mail: olgadoncovan@ukr.net*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ З ОЦІНЮВАННЯ ДОМАШНІХ ТВАРИН ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВО-ТОВАРОЗНАВЧИХ ЕКСПЕРТИЗ

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується стратегічним курсом на створення правової держави. У країні здійснюються радикальні соціально-економічні реформи, йде процес демократизації всіх сторін суспільного життя, який неможливий без зміцнення законності і правопорядку, забезпечення надійної охорони конституційних прав і свобод громадян. Разом з тим, в останні роки відбулося різке погіршення кримінальної обстановки, яка в даний час оцінюється як надзвичайно гостра і складна [1]. З розвитком суспільної свідомості та толерантності, гостро стало питання щодо відношення до тварин. На законодавчому рівні дуже важко довести провину людини за жорстоке поводження з тваринами, крім того, в методичній оціночній базі відсутні методики з визначення матеріальної шкоди, що спричинена власникам тварин.

Останнім часом у Харківському НДІ судових експертиз помітно зросла кількість експертиз, пов'язаних із дослідженнями щодо встановлення вартості домашніх тварин, а також звернення громадян з питань щодо визначення матеріальної шкоди, заподіяної власнику в наслідок жорстокого поводження з твариною, другою особою.

Домашні тварини – собаки, коти та інші тварини, що протягом тривалого історичного періоду традиційно утримуються і розводяться людиною, а також тварини видів чи порід, штучно виведених людиною для задоволення естетичних потреб і потреб у спілкуванні, що, як правило, не мають життєздатних диких популяцій, які складаються з особин з аналогічними морфологічними ознаками, та існують тривалий час у їх природному ареалі.

Жорстоке поводження з тваринами – знущання над тваринами, у тому числі безпритульними, що спричинило мучення, завдало їм фізичного страждання, тілесні ушкодження, каліцтво або призвело до загибелі, нацькування тварин одна на одну та на інших тварин, вчинене з хуліганських чи корисливих мотивів, залишення домашніх та сільськогосподарських тварин напризволяще, у тому числі порушення правил утримання тварин [2].

Домашні тварини – це тварини-компаньйони, які займають дозвілля, приносять задоволення і з якими можна спілкуватися, та які не перебувають у стані природної свободи [3].

Розглянувши визначення термінів «домашні тварини», «тварини компаньйони», зазначаємо, що домашні тварини щодо яких сформувався ринок з можливістю проведення незалежного адекватного маркетингу, та визначенню матеріальної шкоди, що виникає у разі жорстокого поводження з тваринами, підлягають оцінюванню за комплексним підходом спеціалістами у галузі товарознавства та у галузі ветеринарії.

Розглядається проблема оцінки домашніх тварин-компаньйонів. У цю групу тварин-компаньйонів входять: кішки, собаки, кролі декоративні, гризуни декоративні (криси, миші, хом'яки, морські свинки, білки, шиншили), рептилії декоративні (змії, ящірки, черепахи), птахи декоративні (папуги, канарки), риби декоративні, членистоногі (павуки).

У дисципліні «Товарознавство» відсутні розділи товарних груп, де б значились такі товари, як тварини компаньйони, але з розвитком ринку й ринкових відносин саме ці товари набирають обертів з реалізації на ринку України та стають об'єктами судових експертиз і експертних товарознавчих досліджень. Усе частіше до експертних установ звертаються судово-слідчі органи, інші організації та громадяни з питанням щодо оцінювання вартості тварин-компаньйонів, які реалізуються на ринку України за ринковими цінами, і підлягають товарознавчому оцінюванню (крадіжка, привласнення, відлов). Також звертаються громадяни з питань визначення матеріальної шкоди, що була нанесена власнику у зв'язку з жорстоким поводженням з твариною (нанесення травм, отруєння, каліцтво, нацькування тварин одна на одну, хуліганські мотиви, смерть тварини).

При оцінці вартості домашніх тварин (товарознавчі дослідження проводяться як за наявності об'єкта дослідження, так і при його відсутності, за вихідними даними з матеріалів справи щодо об'єкта дослідження). Експертом використовуються такі вихідні дані: плеєнні документи, ветеринарні документи (ветеринарний паспорт) та договір передачі або купівлі-продажу тварини, які підтверджують наявність у нього заявленої породи і рівня здоров'я.

Ветеринарні документи – документи дозвільного характеру, до яких належать міжнародний ветеринарний сертифікат, ветеринарне свідоцтво, ветеринарна картка, ветеринарна довідка та ветеринарно-санітарний паспорт на тварину, видані державними ветеринарними інспекторами або уповноваженими чи ліцензованими лікарями ветеринарної медицини, що підтверджують ветеринарно-санітарний стан тварини, якість та безпечність продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, патологічного матеріалу та кормів [4].

Тільки за наявності перелічених вихідних даних експерт-товарознавець може приступити до етапу оцінювання.

При визначенні матеріальної шкоди, що нанесено власнику тварини у зв'язку з жорстоким поводженням з твариною другими особами, практичний досвід експертів-товарознавців судових експертних установ Міністерства юстиції України, у яких проводились експертизи з оцінювання домашніх тварин, алгоритм вирішення цих проблемних питань, залишається невирішеним.

Розглянувши визначення термінів «домашні тварини», «тварини-компаньйони», зазначаємо, що домашні тварини щодо яких сформувався ринок з можливістю проведення незалежного адекватного маркетингу, та визначенню матеріальної шкоди, що виникає у разі жорстокого поводження з тваринами, підлягають оцінюванню за комплексним підходом спеціалістами у галузі товарознавства та у галузі ветеринарії.

В компетенцію судового експерта товарознавця не входить визначення фізичного, психічного стану тварини, дані дослідження належать до компетенції експертів-ветеринарів. На даний час експерти-товарознавці розглядають можливість проведення комплексних ветеринарних та товарознавчих досліджень. Дане становище обумовлено недавніми змінами у підзаконних документах: Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 № 53/5, а саме п.1.2 доповнено новим підпунктом 1.2.9. «Судово-ветеринарна експертиза» [5]. Тому з появою нового виду судової експертизи з ветеринарних досліджень, вирішення питання щодо встановлення матеріальної шкоди, пов'язаної з жорстким поводженням з твариною, стало можливим. Розглянуте

проблемне питання полягає у тому, що на даний час не існує єдиного методичного підходу з комплексного експертного оцінювання домашніх тварин. Ця проблема буде вирішуватись найближчим часом у експертних установах Міністерства юстиції України в ході накопичення експертного досвіду при проведенні комплексних судово-товарознавчих та судово-ветеринарних експертиз.

Список використаних джерел:

1. Саратова О. В. Жестокое обращение с животными: постановка проблемы. *Вестник Воронежского института МВД России*. 2007 № 4. С. 51–55.
2. Про захист тварин від жорстокого поводження : закон України від 21 лютого 2006 року N3447–IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3447-15> (дата звернення: 26.02.2019).
3. Ташланов Д. А., Кирилов Д. А. Проблемы определения понятия «Домашние животные». *Таврический научный обозреватель*. 2016. № 11. С.129–131.
4. Про ветеринарну медицину : закон України від 25 червня 1992 № 2498–ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12> (дата звернення: 29.02.2019).

УДК 343.98:629.322.2

Якимович Т. С., заступник завідувача відділу – завідувач
сектору Волинського НДЕКЦ МВС України,
e-mail: vtgebzd@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ВЕЛОСИПЕДІВ, ЩО БУЛИ У ВИКОРИСТАННІ

На ринку України асортимент велосипедів на даний момент є надзвичайно широким, що обумовлено стрімким зростанням популярності велоспорту протягом останніх років. З кожним роком кількість велосипедистів на дорогах нашої країни росте, так само, як і зростає кількість крадіжок велосипедів. Особливість проведення товарознавчої експертизи велосипедів, що були у використанні, пов'язана з вирішенням спірних питань щодо ідентифікації та підбору найбільш подібних об'єктів. Оскільки досить часто наявні маркувальні позначення відсутні, або не відповідають марці та моделі. Під час експлуатації велосипеда відбувається заміна комплектуючих механізмів та деталей, що відрізняються за ціною та якістю. Крадені велосипеди нижнього і середнього цінового діапазону або збуваються за безцінь на найближчому ринку, або швидко здаються в ломбард. Елітні брендові байки, вкрадені знаючими людьми, вивозяться в сусідні регіони або розбираються на запчастини для їх подальшого перепродажу через форуми і барахолки.

При всій своїй універсальності, велосипед – це досить проста конструкція. Тому деталі і системи, їх функції в продукції недорогих і дорогих брендів суттєво не відрізняються. Винятком є дорогі марки таких виробників, як «Cannondale» або «Specialized», в яких застосовуються системи амортизації власної розробки. При цьому, матеріали і технології, що використовуються при виробництві велосипедів, у виробників відрізняються, що може впливати на якість продукту [1].

Найбільш широко на вітчизняному ринку представлена продукція таких торгівельних марок, як «Felt», «Trek», «Scott», «Orbea», «Premie», «KROSS», «Comanche», «Cannondale», «Giant», «CUBE», ТОВ «Ардіс».

Тому основним завданням експерта-товарознавця при проведенні експертизи велосипеда є чітке розуміння факторів (чинників), що можуть відіграти суттєву роль при визначенні ринкової вартості об'єкта.

Першим з таких факторів є віднесення досліджуваного об'єкта до відповідної вікової групи цільової аудиторії даних виробів. Виходячи з цього, асортимент велосипедів поділяють на дитячі, підліткові і велосипеди для дорослих. Протягом останніх років зростає питома вага велосипедів для дорослих. Їх поділяють за призначенням на міські, гірські, шосейні, туристичні, спортивні, гібридні.

За призначенням на даний час у структурі асортименту переважають міські та гірські велосипеди, значно менш поширеними є гібридні велосипеди.

Наступними факторами, що мають безпосередній вплив на ринкову вартість досліджуваного велосипеда, можуть бути: бренд виробника; рама; амортизація; гальма; колеса; навісне обладнання.

1. Бренд виробника

Фіrm, що займаються виготовленням велосипедів, десятки. Вони розрізняються за «престижністю», технологічними потужностями, орієнтації на різні групи покупців і, звичайно,